

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

16. září 2015 *

„Nesplnění povinnosti státem — Nařízení (ES) č. 883/2004 — Článek 7 — Dávka ve stáří —
Vánoční příspěvek — Pravidlo týkající se bydliště“

Ve věci C-361/13,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 258 SFEU, podaná dne
26. června 2013,

Evropská komise, zastoupená A. Tokárem, D. Martinem a F. Schatzem, jako zmocněnci, s adresou pro
účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Slovenské republice, zastoupené B. Ricziovou, jako zmocněnkyní,

žalované,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano, předseda senátu, S. Rodin, A. Borg Barthet, E. Levits (zpravodaj) a M. Berger,
sudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez
stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Evropská komise se svou žalobou domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Slovenská republika tím, že odmítá poskytovat oprávněným osobám, které mají bydliště v jiném členském státě než ve Slovenské republice, vánoční příspěvek upravený v zákoně č. 592/2006, o poskytování vánočního příspěvku

* Jednací jazyk: slovenština.

některým poživatelům důchodů a o doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 592/2006“), nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článků 45 SFEU a 48 SFEU, jakož i z článku 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 166, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 ze dne 16. září 2009 (Úř. věst. L 284, s. 43, dále jen „nařízení č. 883/2004“).

Právní rámec

Unijní právo

- 2 V bodě 16 odůvodnění nařízení č. 883/2004 je uvedeno:

„Ve Společenství v zásadě neexistuje žádný důvod k tomu, aby byla práva na sociální zabezpečení učiněna závislými na místě bydliště dotyčné osoby; přesto ve zvláštních případech, zejména pokud jde o zvláštní dávky spojené s ekonomickou a sociální situací dotyčné osoby, by místo bydliště mohlo být bráno v úvahu.“

- 3 Bod 37 odůvodnění tohoto nařízení zní takto:

„Jak Soudní dvůr opětovně shledal, ustanovení, která se odchyľují od zásady možnosti vývozu dávek sociálního zabezpečení, musí být vykládána úzce. To znamená, že mohou být použita pouze na dávky, které splňují zvláštní podmínky. Z toho vyplývá, že kapitola 9 hlavy III tohoto nařízení se může týkat jen dávek, které jsou jak zvláštní, tak i nepříspěvkové a jsou uvedeny v příloze X tohoto nařízení.“

- 4 Článek 1 písm. w) nařízení č. 883/2004 stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se:

[...]

w) ‚důchodem‘ rozumí nejen důchody, ale také paušální dávky, které mohou být vyplaceny místo důchodů a náhrady příspěvků a – s výhradou hlavy III – zvýšení z důvodů revalorizace nebo dodatkové dávky“.

- 5 Článek 3 uvedeného nařízení, nadepsaný „Věcná oblast působnosti“, stanoví:

„1. Toto nařízení se vztahuje na veškeré právní předpisy týkající se těchto oblastí sociálního zabezpečení:

[...]

d) dávky ve stáří;

[...]

2. Není-li v příloze XI stanoveno jinak, vztahuje se toto nařízení také na obecné i zvláštní systémy sociálního zabezpečení, příspěvkové i nepříspěvkové, a na systémy týkající se povinností zaměstnavatele nebo vlastníka lodi.

3. Toto nařízení se také vztahuje na zvláštní nepříspěvkové peněžité dávky, na které se vztahuje článek 70.

[...]

5. Toto nařízení se nevztahuje:

a) na sociální a léčebnou pomoc nebo;

[...]“

6 Článek 7 nařízení č. 883/2004, nadepsaný „Upuštění od pravidel týkajících se bydliště“, zní:

„Nestanoví-li toto nařízení jinak, peněžité dávky náležející podle právních předpisů jednoho nebo více členských států nebo podle tohoto nařízení nelze snížit, změnit, pozastavit, odejmout nebo konfiskovat z toho důvodu, že příjemce nebo jeho rodinní příslušníci bydlí v jiném členském státě než ve státě, ve kterém se nachází instituce odpovědná za poskytování dávek.“

Slovenské právo

7 Ustanovení § 1 zákona č. 592/2006 zní:

„1) Poživateli starobního důchodu, předčasného starobního důchodu, invalidního důchodu, sociálního důchodu, vdovského důchodu, vdoveckého důchodu nebo sirotčího důchodu podle zvláštního předpisu, který má nárok na výplatu tohoto důchodu v prosinci kalendářního roku a má bydliště na území Slovenské republiky, Sociální pojišťovna, nestanoví-li tento zákon jinak, vyplatí vánoční příspěvek jako státní sociální dávku, pokud výše důchodu splatného v prosinci kalendářního roku nepřesáhne 60 % průměrné měsíční mzdy v hospodářství Slovenské republiky vykázané Statistickým úřadem Slovenské republiky za kalendářní rok předcházející kalendářnímu roku, ve kterém je vyplácen vánoční příspěvek.

2) Poživateli výsluhového důchodu, invalidního výsluhového důchodu, vdovského výsluhového důchodu, vdoveckého výsluhového důchodu nebo sirotčího výsluhového důchodu podle zvláštního předpisu, kterému byl na tento důchod překvalifikován starobní důchod, invalidní důchod, částečný invalidní důchod, důchod za výsluhu let, vdovský důchod, vdovecký důchod nebo sirotčí důchod přiznaný podle obecných předpisů o sociálním zabezpečení, na které vznikl nárok do 30. dubna 1998 a které se staly dávkami výsluhového zabezpečení podle předpisu účinného od 1. května 1998 nebo na které vznikl nárok do 30. června 2002 a které se staly dávkami výsluhového zabezpečení podle zvláštního předpisu, a poživateli vdovského výsluhového důchodu, vdoveckého výsluhového důchodu nebo sirotčího výsluhového důchodu po poživateli překvalifikovaného starobního důchodu, překvalifikovaného invalidního důchodu, překvalifikovaného částečného invalidního důchodu nebo překvalifikovaného důchodu za výsluhu let, kteří mají nárok na výplatu tohoto důchodu v prosinci kalendářního roku a mají bydliště na území Slovenské republiky, vyplatí útvar sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra Slovenské republiky, Ministerstva spravedlnosti Slovenské republiky, Slovenské informační služby, Národního bezpečnostního úřadu, Ministerstva dopravy, pošt a telekomunikací Slovenské republiky, Ministerstva financí Slovenské republiky a Vojenský úřad sociálního zabezpečení (dále jen „úřad“) vánoční příspěvek jako státní sociální dávku, pokud výše důchodu splatného v prosinci kalendářního roku nepřesáhne částku určenou podle odstavce 1.

[...]

5) Poživateli starobního důchodu nebo invalidního důchodu, kterému se současně vyplácí sociální důchod, bude vyplácen pouze jeden vánoční příspěvek podle odstavce 1, pokud úhrn výše starobního důchodu a sociálního důchodu nebo invalidního důchodu a sociálního důchodu splatných v prosinci kalendářního roku nepřesáhne částku určenou podle odstavce 1. Poživateli starobního důchodu, předčasného starobního důchodu, invalidního důchodu, sociálního důchodu, výsluhového důchodu

a invalidního výsluhového důchodu uvedenému v odstavcích 1 až 3, kterému je současně vyplácen vdovský důchod, vdovecký důchod, sirotčí důchod, vdovský výsluhový důchod, vdovecký výsluhový důchod nebo sirotčí výsluhový důchod, je vyplácen vánoční příspěvek, pokud úhrn důchodů splatných v prosinci kalendářního roku nepřesáhne částku určenou podle odstavce 1. Pokud poživateli důchodu uvedenému v odstavcích 1 až 3 vyplácí důchod současně Sociální pojišťovna a úřad a úhrn těchto důchodů splatných v prosinci kalendářního roku nepřesáhne částku určenou podle odstavce 1, vánoční příspěvek je vyplácen k důchodu, který je vyšší.

[...]

8) Výše vánočního příspěvku

- a) je 66,39 eur, pokud je výše důchodu nebo úhrnu důchodů nižší nebo rovna částce životního minima pro jednu zletilou fyzickou osobu podle zvláštního předpisu [...],
- b) se určí podle vzorce uvedeného v příloze, pokud je výše důchodu nebo úhrnu důchodů vyšší než částka životního minima pro jednu zletilou fyzickou osobu podle zvláštního předpisu.“

- 8 Vzorec uvedený v příloze zákona č. 592/2006 stanovuje, že pokud výše důchodu nebo úhrnu důchodů přesáhne částku životního minima pro jednu zletilou fyzickou osobu, výše vánočního příspěvku se přiměřeně sníží.

Postup před zahájením soudního řízení

- 9 Poté, co Komise obdržela stížnosti několika slovenských důchodců a korespondovala si se Slovenskou republikou o této záležitosti, zaslala dne 28. února 2012 tomuto členskému státu dopisem výzvu, v níž uvedla, že vánoční příspěvek upravený v zákoně č. 592/2006 je nutno považovat za „dávku“ ve smyslu nařízení č. 883/2004. Podle článku 7 tohoto nařízení tudíž jeho výplatu nelze podmínit místem bydliště oprávněné osoby.
- 10 Slovenská republika odpověděla na výzvu dopisem ze dne 17. dubna 2012, v němž tvrdila, že vánoční příspěvek je specifická státní sociální dávka, která vykazuje znaky zvláštních nepřispěvkových peněžitých dávek ve smyslu článku 70 nařízení č. 883/2004, a že tudíž právní úprava poskytování tohoto vánočního příspěvku neporušuje uvedené nařízení ani články 45 SFEU a 48 SFEU.
- 11 Jelikož Komisi argumentace Slovenské republiky nepřesvědčila, vydala dne 22. listopadu 2012 odůvodněné stanovisko, ve kterém tento členský stát vyzvala, aby přijal požadovaná opatření, a vyhověl tak odůvodněnému stanovisku ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení. Komise v tomto stanovisku tvrdila, že vánoční příspěvek je nutno považovat za „dávku ve stáří“ ve smyslu nařízení č. 883/2004, a nikoliv za „zvláštní nepřispěvkovou peněžitou dávku“ ve smyslu čl. 70 odst. 2 uvedeného nařízení, a že tudíž Slovenská republika musí vyplácet tento příspěvek i oprávněným osobám, které nemají bydliště na slovenském území.
- 12 Slovenská republika odpověděla na toto odůvodněné stanovisko dopisem ze dne 16. ledna 2013, přičemž tvrdila, že vánoční příspěvek je dávkou sociální pomoci, která nespadá do působnosti nařízení č. 883/2004.
- 13 Jelikož Komisi argumenty Slovenské republiky nepřesvědčily, rozhodla se podat projednávanou žalobu.

K žalobě

K rozsahu žaloby

Argumentace účastníků řízení

- 14 V žalobní odpovědi i v duplice Slovenská republika zaprvé tvrdí, že jelikož žaloba Komise vychází z tvrzení, podle kterého je vánoční příspěvek „dávkou ve stáří“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. d) nařízení č. 883/2004, nemůže směřovat proti tomu, že přiznání uvedeného příspěvku je odepíráno poživatelům důchodů, určených ke krytí jiných sociálních událostí, než je ztráta příjmů z důvodu věku, jako jsou invalidní důchod, vdovský důchod, vdovecký důchod, sirotčí důchod nebo sociální důchod, kteří nemají bydliště na Slovensku.
- 15 Slovenská republika se tudíž domnívá, že Komise jí v žalobě vytýká pouze to, že odmítá poskytovat vánoční příspěvek poživatelům starobního důchodu, předčasného starobního důchodu nebo výsluhového důchodu, kteří nemají bydliště na Slovensku.
- 16 Komise se v tomto ohledu nevyjadřuje.
- 17 Slovenská republika zadruhé tvrdí, že žaloba je nepřípustná v rozsahu, v němž se týká tvrzeného porušení článků 45 SFEU a 48 SFEU, jelikož ve vztahu k tomuto porušení neobsahuje odůvodnění podle čl. 120 písm. c) jednacího řádu Soudního dvora.
- 18 Komise v tomto ohledu v replice uvádí, že články 45 SFEU a 48 SFEU, jakož i nařízení č. 883/2004 vytvářejí v projednávaném případě vhodný jednotný právní rámec a že Slovenská republika tím, že nevyplácí vánoční příspěvek oprávněným osobám, které nemají bydliště na jejím území, porušila nařízení č. 883/2004, zásadu možnosti výplaty dávek do zahraničí vyjádřenou v článku 48 SFEU a právo volného pohybu osob v rámci Unie zakotvené v článku 45 SFEU.

Závěry Soudního dvora

- 19 Zaprvé je třeba uvést, že pro účely posouzení důsledků, které s ohledem na okruh příjemců vánočního příspěvku vyplývají z tvrzení Komise, že vánoční příspěvek je dávkou ve stáří, je třeba kvalifikovat vánoční příspěvek z hlediska nařízení č. 883/2004 a zejména čl. 3 odst. 1 písm. d) tohoto nařízení, jak je vykládá Soudní dvůr.
- 20 Takové posouzení je meritorní otázkou a musí být provedeno při zkoumání opodstatněnosti žaloby.
- 21 Zadruhé je třeba připomenout, že z čl. 120 písm. c) jednacího řádu a judikatury související s tímto ustanovením vyplývá, že v každém návrhu na zahájení řízení musí být uveden předmět sporu, dovolávané žalobní důvody a argumenty a stručný popis žalobních důvodů a že tyto údaje musí být dostatečně jasné a přesné, aby umožnily žalovanému připravit si obranu a Soudnímu dvoru provést přezkum. Z toho vyplývá, že hlavní skutkové a právní okolnosti, na kterých je žaloba založena, musí uceleně a srozumitelně vyplývat z textu samotné žaloby a že návrhová žadání žaloby musí být formulována jasně, aby se předešlo tomu, že Soudní dvůr rozhodne nad rámec návrhových žadání nebo opomene rozhodnout o některém z žalobních důvodů (v tomto smyslu viz rozsudky Komise v. Česká republika, C-343/08, EU:C:2010:14, bod 26 a citovaná judikatura, jakož i Komise v. Španělsko, C-360/11, EU:C:2013:17, bod 26).

- 22 Je přitom nutno konstatovat, že i když Komise v žalobě uvádí, že článek 7 nařízení č. 883/2004, jehož porušení je Slovenské republice vytýkáno, musí být vykládán ve světle článku 48 SFEU, žaloba neobsahuje odpovídající argumentaci na podporu výtek týkajících se tvrzeného porušení článků 45 SFEU a 48 SFEU.
- 23 Za těchto podmínek musí být žalobní důvody týkající se porušení článků 45 SFEU a 48 SFEU považovány za nepřijatelné a opodstatněnost žaloby Komise je třeba posoudit pouze z hlediska článku 7 nařízení č. 883/2004.

K věci samé

Argumentace účastníků řízení

- 24 Komise tvrdí, že vánoční příspěvek je „dávkou ve stáří“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. d) nařízení č. 883/2004, a že tedy musí být vyplácen i oprávněným osobám, které nemají bydliště na Slovensku. Tím, že Slovenská republika stanovila, že tento příspěvek může být vyplácen pouze oprávněným osobám, které mají bydliště v tomto členském státě, porušila článek 7 nařízení č. 883/2004.
- 25 Komise tvrdí, že vánoční příspěvek splňuje obě podmínky vymezené judikaturou Soudního dvora, na jejichž základě lze považovat zvláštní dávku za dávku sociálního zabezpečení, která spadá do působnosti nařízení č. 883/2004.
- 26 V této souvislosti Komise zaprvé podotýká, že vánoční příspěvek je přiznáván oprávněným osobám na základě situace vymezené právními předpisy, aniž dochází k jakémukoliv individuálnímu a diskrečnímu posouzení osobních potřeb. Vánoční příspěvek se totiž přiznává všem osobám, které splňují podmínky stanovené ve vnitrostátní právní úpravě, tj. jsou poživateli jednoho z druhů důchodů vymezených zákonem a v prosinci kalendářního roku jim je vyplácen důchod, jehož výše nepřesáhne 60 % průměrné měsíční mzdy v hospodářství Slovenska. Tyto podmínky mají všeobecnou a závaznou povahu a nepřipouští, aby slovenské orgány uplatňovaly individuální přístup nebo prováděly diskreční posouzení.
- 27 Z druhého se podle Komise vánoční příspěvek vztahuje na kategorie sociálních událostí uvedených v čl. 3 odst. 1 nařízení č. 883/2004. Konkrétně čl. 3 odst. 1 písm. d) tohoto nařízení určuje, že dávky ve stáří spadají do věcné oblasti působnosti nařízení č. 883/2004. Tato působnost odpovídá působnosti zákona č. 592/2006, který stanoví, že se vánoční příspěvek poskytuje poživateli starobního důchodu, předčasného starobního důchodu, invalidního důchodu, vdovského důchodu, vdoveckého důchodu, sirotčího důchodu nebo i sociálního důchodu.
- 28 Komise se kromě toho domnívá, že okolnost, že vánoční příspěvek sám o sobě neumožňuje pokrýt základní potřeby oprávněné osoby, nebrání tomu, aby byl kvalifikován jako „dávka ve stáří“, protože se jedná o „zvýšení příjmu důchodců“ ve smyslu čl. 1 písm. w) nařízení č. 883/2004.
- 29 Účelem vánočního příspěvku je zvýšení příjmu poživatele důchodu, což potvrzuje jeho zařazení mezi dávky ve stáří uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. d) nařízení č. 883/2004 a mezi dávky, které jsou upraveny zejména článkem 7 tohoto nařízení.
- 30 V tomto ohledu Komise podotýká, že je nerozhodné, že vánoční příspěvek není financován stejným způsobem jako samotný důchod, jelikož takový požadavek by byl v rozporu s čl. 3 odst. 2 nařízení č. 883/2004, značně by oslaboval užitečný účinek tohoto nařízení a nelze jej dovést ani z rozsudku Noteboom (C-101/04, EU:C:2005:51, bod 27), protože použití příslovce „navíc“ při odkazu na způsob vhodného financování dotčených dávek naznačuje, že tento prvek nebyl pro argumentaci Soudního dvora nezbytný.

- 31 Okolnost, že se ve věci, v níž byl vydán rozsudek Noteboom (C-101/04, EU:C:2005:51), jednalo o příspěvkovou dávku vyplácenou všem poživatelům důchodů, nesnižuje relevanci uvedeného rozsudku v posuzované věci. Skutečnost, že je vánoční příspěvek vyplácen pouze určitému okruhu poživatelů důchodů, by měla význam pouze tehdy, pokud by zařazení do uvedeného okruhu osob záviselo na individuálním a diskrečním posouzení; tak tomu ovšem není, jelikož příspěvek je vyplácen všem osobám, které splňují zákonem stanovené podmínky.
- 32 Podle názoru Komise se tedy na vánoční příspěvek jakožto na dávku ve stáří vztahuje článek 7 nařízení č. 883/2004. Tento článek, který musí být vykládán ve světle článku 48 SFEU, ukládá členským státům, aby zajistily, že dávky, které spadají do působnosti tohoto nařízení, nebude možné „snížit, změnit, pozastavit, odejmout nebo konfiskovat z toho důvodu, že příjemce nebo jeho rodinní příslušníci bydlí v jiném členském státě než ve státě, ve kterém se nachází instituce odpovědná za poskytování dávek“. Z uvedeného článku vyplývá, že výjimky z tohoto pravidla musí stanovit samotné nařízení. Slovenská republika tedy nemůže odmítnout vyplatit vánoční příspěvek osobám, které nemají bydliště na slovenském území, protože jí to neumožňuje ani nařízení č. 883/2004, ani žádné jiné ustanovení unijního práva.
- 33 Komise konečně tvrdí, že vánoční příspěvek není „zvláštní nepřispěvkovou peněžitou dávkou“ ve smyslu čl. 70 odst. 2 nařízení č. 883/2004, jelikož se jedná o „dávku“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení.
- 34 Slovenská republika shodně s Komisí tvrdí, že vánoční příspěvek není „zvláštní nepřispěvkovou peněžitou dávkou“ ve smyslu čl. 3 odst. 3 a článku 70 nařízení č. 883/2004.
- 35 Na rozdíl od tvrzení Komise však podle tohoto členského státu vánoční příspěvek nespadá do působnosti nařízení č. 883/2004, protože splňuje podmínky nezbytné proto, aby ho bylo možné kvalifikovat jako „dávku sociální pomoci“, která je z působnosti nařízení č. 883/2004 výslovně vyloučena.
- 36 Účelem vánočního příspěvku totiž podle Slovenské republiky není prosté zvýšení příjmů poživatelů důchodů, nýbrž zmírnění těžké sociální situace těchto poživatelů, kteří mají nízký příjem, a to diferencovaně podle výše jejich příjmů. Tento příspěvek je jakožto zvláštní nesystémová sociální dávka financovaná ze zdrojů státního rozpočtu projevem celospolečenské solidarity vůči skupině poživatelů důchodů, kteří mají nízký příjem, jejímž cílem je zaručit těmto osobám určitý minimální příjem v období, kdy mohou osobně pociťovat ekonomický a sociální dopad svých nízkých příjmů.
- 37 V rámci přiznání vánočního příspěvku a výpočtu jeho výše se zohledňuje osobní situace oprávněné osoby, jelikož příspěvek se poskytuje pouze poživatelům důchodů, kteří čerpají dávky, jejichž úhrnná výše nepřekračuje 60 % průměrné měsíční mzdy v hospodářství Slovenska, a jeho výše postupně klesá v rozsahu, v němž je úhrn jim poskytovaných dávek vyšší než částka životního minima pro jednu zletilou fyzickou osobu v tomto členském státě.
- 38 Slovenská republika je toho názoru, že vzhledem k jednorázové povaze a nízké výši tohoto příspěvku by podrobnější zohledňování individuální situace každé oprávněné osoby, včetně určení přesné hodnoty jejího majetku a jejích dalších příjmů, představovalo pro sociální pojišťovnu, která vánoční příspěvek vyplácí, nepřiměřenou administrativní zátěž.
- 39 Přiznání a výše vánočního příspěvku nezávisí na dobách zaměstnání, pojištění nebo přispívání oprávněných osob. Nepřispěvkový způsob financování vánočního příspěvku – i když není sám o sobě rozhodující pro určení, zda se jedná o dávku sociálního zabezpečení – spolu s jeho účelem a podmínkami přiznání přitom potvrzují povahu tohoto příspěvku jakožto dávky sociální podpory.

- 40 Vánoční příspěvek konečně podle Slovenské republiky nesplňuje žádnou ze dvou podmínek, na jejichž základě by ho bylo možno kvalifikovat jako „dávku sociálního zabezpečení“, která spadá do působnosti nařízení č. 883/2004, jelikož oprávněné osoby na něj nemají právní nárok a nevztahuje se na kategorie sociálních událostí uvedených v čl. 3 odst. 1 nařízení č. 883/2004.
- 41 Co se týče této posledně uvedené otázky, Slovenská republika tvrdí, že vánoční příspěvek není ani „dávkou ve stáří“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. d) nařízení č. 883/2004, ani „důchodem“ jako takovým ve smyslu čl. 1 písm. w) tohoto nařízení. Přinejmenším vzhledem k nízké výši a jednorázové povaze tohoto příspěvku totiž není jeho účelem zajistit dostatečné prostředky k pokrytí životních potřeb osob, které po dosažení důchodového věku odešly ze zaměstnání.
- 42 Vánoční příspěvek podle názoru Slovenské republiky neodpovídá ani žádné jiné zvláštní dávce uvedené v čl. 1 písm. w) nařízení č. 883/2004, kterou je nutno kvalifikovat jako „důchod“, a zejména neodpovídá ani dodatkové dávce, jelikož je financován nepříspěvkovým způsobem přímo členským státem a zcela nezávisle na výběru pojistného na jiné dávky vyplácené orgánem sociálního zabezpečení.
- 43 Slovenská republika se domnívá, že odmítnutí možnosti výplaty předmětné dávky do zahraničí v žádném případě není svévolné, ale vyplývá z okolností specifické situace na Slovensku. Tyto okolnosti se promítají v podmínkách přiznání vánočního příspěvku a ve výpočtu jeho výše prostřednictvím parametrů průměrné mzdy a životního minima na Slovensku. Možnost výplaty takové dávky do zahraničí by zcela popřela jeho vazbu na vnitrostátní sociální situaci.

Závěry Soudního dvora

- 44 Předně je třeba připomenout, že Komisi v rámci řízení o nesplnění povinnosti podle ustálené judikatury přísluší, aby prokázala tvrzené nesplnění povinnosti. Komise musí Soudnímu dvoru předložit informace nezbytné k tomu, aby mohl existenci tohoto nesplnění povinnosti ověřit, a nemůže se přitom opírat o žádnou domněnku (viz zejména rozsudky Komise v. Nizozemsko, 96/81, EU:C:1982:192, bod 6, Komise v. Španělsko, C-404/00, EU:C:2003:373, bod 26 a Komise v. Itálie, C-135/05, EU:C:2007:250, bod 26, jakož i Komise v. Řecko, C-305/06, EU:C:2008:486, bod 41).
- 45 V projednávaném případě je třeba za účelem posouzení opodstatněnosti projednávané žaloby určit, zda je vánoční příspěvek „dávkou sociálního zabezpečení“ ve smyslu nařízení č. 883/2004, na kterou se vztahuje upuštění od pravidel týkajících se bydliště podle článku 7 tohoto nařízení.
- 46 Je třeba připomenout, že rozdíl mezi dávkami, které spadají do rozsahu působnosti nařízení č. 883/2004, a dávkami, které jsou z něj vyloučeny, se neodvíjí od skutečnosti, zda dávku kvalifikují jako „dávku sociálního zabezpečení“ vnitrostátní právní předpisy, nýbrž spočívá především v konstitutivních znacích každé dávky, zejména v jejím účelu a podmínkách jejího poskytování (rozsudek Molenaar, C-160/96, EU:C:1998:84, bod 19).
- 47 Podle ustálené judikatury může být dávka považována za dávku sociálního zabezpečení tehdy, je-li příjemcům poskytnuta na základě právními předpisy vymezené situace, aniž dochází k jakémukoliv individuálnímu a diskrečnímu posouzení osobních potřeb, a vztahuje-li se k některé ze sociálních událostí výslovně vyjmenovaných v čl. 3 odst. 1 nařízení č. 883/2004 (viz zejména rozsudek da Silva Martins, C 388/09, EU:C:2011:439, bod 38 a citovaná judikatura).
- 48 Z ustanovení týkajících se poskytování vánočního příspěvku předně vyplývá, že se poskytuje poživatelům některého z druhů důchodů uvedených v § 1 odst. 1 a 2 zákona č. 592/2006, kteří mají nárok na výplatu tohoto důchodu v prosinci dotyčného kalendářního roku, mají bydliště na Slovensku a výše jejich příjmů ze zákonných důchodů je v rozhodném období nižší nebo rovna 60 % průměrné měsíční mzdy v hospodářství Slovenska.

- 49 Ustanovení § 1 odst. 5 zákona č. 592/2006 dále zakotvuje pravidla, podle nichž mohou pobírat vánoční příspěvek osoby, které pobírají více důchodů uvedených v § 1 odst. 1 až 3 tohoto zákona.
- 50 Konečně § 1 odst. 8 zákona č. 592/2006, jakož i příloha tohoto zákona stanoví pravidla, podle nichž se počítá výše příspěvku.
- 51 Pokud jde o první podmínku týkající se toho, že dávka je přiznána a nedochází k žádnému individuálnímu a diskrečnímu posouzení osobních potřeb, z výše uvedeného vyplývá, že přiznání vánočního příspěvku je vázáno na podmínky, které jsou taxativně vyjmenovány v § 1 zákona č. 592/2006, přičemž příslušné orgány nemají při tomto přiznávání prostor pro uvážení.
- 52 Je pravda, že vánoční příspěvek je přiznáván nebo je jeho přiznání odmítáno a jeho výše se počítá s přihlédnutím k výši příjmů z důchodů oprávněné osoby. Jedná se však o objektivní zákonem definované kritérium, které zakládá nárok na tento příspěvek, ač příslušný orgán nemůže zohlednit další osobní okolnosti. Přiznání vánočního příspěvku tedy nezávisí na individuálním posouzení osobních potřeb žadatele, které je charakteristickým rysem sociální pomoci (v tomto smyslu viz rozsudky Hughes, C-78/91, EU:C:1992:331, bod 17; Acciardi, C-66/92, EU:C:1993:341, bod 15, a De Cuyper, C-406/04, EU:C:2006:491, bod 23).
- 53 Pokud jde o druhou podmínku, je třeba připomenout, že Komise se domnívá, že vánoční příspěvek musí být kvalifikován jako „dávka ve stáří“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. d) nařízení č. 883/2004 a že se jedná o „zvýšení příjmu důchodců“ ve smyslu čl. 1 písm. w) tohoto nařízení.
- 54 Podle judikatury uvedené v bodě 46 tohoto rozsudku je tedy třeba pro účely určení, zda lze vánoční příspěvek kvalifikovat jako „dávku ve stáří“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. d) nařízení č. 883/2004, posoudit konstitutivní znaky tohoto příspěvku, zejména jeho účel a podmínky jeho poskytování.
- 55 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že dávky ve stáří uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. d) nařízení č. 883/2004 se vyznačují především tím, že jejich účelem je zajistit prostředky na živobytí osobám, které při dosažení určitého věku odejdou ze zaměstnání a nejsou již povinny registrovat se na úřadu práce (viz rozsudek Valentini, 171/82, EU:C:1983:189, bod 14).
- 56 Soudní dvůr kromě toho rozhodl, že jako „dávku ve stáří“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. d) nařízení č. 883/2004, jež je vyplácena jako dodatková dávka, lze kvalifikovat zejména dávku, která je vyplácena výlučně poživatelům starobního nebo pozůstalostního důchodu, je financována ze stejných finančních prostředků jako starobní a pozůstalostní důchod a připojuje se ke starobnímu důchodu, přičemž příjemcům umožňuje uspokojit jejich potřeby tím, že jim zajišťuje finanční příspěvek, který jim případně umožní odjet na rekreaci (rozsudek Noteboom, C-101/04, EU:C:2005:51, body 25 až 29).
- 57 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že vánoční příspěvek není vyplácen výlučně poživatelům starobního důchodu, předčasněho starobního důchodu nebo výsluhového důchodu, ale že do okruhu osob, které jsou oprávněny k jeho čerpání, spadají i poživatelé ostatních druhů důchodů, zejména invalidního důchodu, sociálního důchodu, vdovského důchodu, vdoveckého důchodu či sirotčího důchodu.
- 58 Komise přitom neodůvodnila, proč se i přes takto široce vymezený rozsah osobní působnosti domnívá, že vánoční příspěvek je nutno kvalifikovat jako „dávku ve stáří“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. d) nařízení č. 883/2004.
- 59 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že účelem vánočního příspěvku je poskytnout finanční příspěvek poživatelům těchto různých zákonných důchodů, jejichž příjmy nepřesahují zákonem stanovenou hranici.

- 60 Pokud je vánoční příspěvek vyplácen poživatelům starobního důchodu nebo důchodů, které se starobnímu důchodu podobají, je účelem tohoto příspěvku doplnit prostředky na živobytí osob, které dosáhly určitého věku. I přesto se však nelze domnívat, že účel vánočního příspěvku závisí pouze na druhu důchodu, který má doplňovat.
- 61 Zaprvé, jak uvádí Slovenská republika, cílem finančního příspěvku, který je vyplácen v podobě vánočního příspěvku, je zmírnění těžké sociální situace poživatelů důchodů, kteří mají nízký příjem, v období, kdy mohou osobně pociťovat ekonomický a sociální dopad svých nízkých příjmů. Zadruhé vlastní účel vánočního příspěvku vyplývá i z pravidel stanovených v § 1 odst. 5 zákona č. 592/2006, která se týkají poskytování tohoto příspěvku za situace, kdy oprávněná osoba pobírá více důchodů. Z tohoto ustanovení plyne, že poživatelům několika zákonných důchodů je vyplácen pouze jeden vánoční příspěvek, a to pokud úhrn důchodů nepřesáhne stanovenou hranici.
- 62 Je tudíž třeba mít za to, že Komise neprokázala, že vánoční příspěvek lze na základě jeho konstitutivních znaků kvalifikovat jako „dávku ve stáří“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. d) nařízení č. 883/2004.
- 63 Žalobu Komise je tedy třeba zamítnout.

K nákladům řízení

- 64 Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Slovenská republika požadovala náhradu nákladů řízení a Komise neměla ve věci úspěch, je důvodné uložit posledně uvedené náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) Žaloba se zamítá.**
- 2) Evropské komisi se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.